

MARGRETHE VESTAGERS TALE EFTER AT HAVE MODTAGET DANES WORLDWIDES HÆDERSPRIS ÅRETS VERDENSDANSKER VED ORGANISATIONENS 100 ÅRS-JUBILÆUMSFEST PÅ HOTEL D'ANGLETERRE DEN 15. AUGUST 2019:

”Det er en meget stor hædersbevisning at modtage prisen som årets verdensdanser. Det er specielt, dels fordi det er en hæder fra mennesker som ved, hvad det vil sige at leve et andet sted og have en mangfoldig identitet. Men det er også specielt fordi, det er i selskab med helt enestående mennesker, som I har valgt at hædre før mig. Fra enestående fodboldspillere og filmstjerner til musikere og forskere.

Det fik mig naturligt nok til at overveje, hvad jeg dog kunne have tilfælles med alle de store navne? Hvordan jeg som EU- kommissær overhovedet kan måle mig med Michael Laudrup, den første der blev udnævnt til Årets Verdensdanser?

Men så begyndte jeg at tænke lidt nærmere over det, og måske har I alligevel fat i noget. Michael og jeg er begge vilde med konkurrence. Vi går op i hurtighed og fair play. Og vi har begge oplevet, at det ikke var helt klart, om Danmark nu ville udtage os på holdet en gang til.

Så det fik mig til at tænke over, om der mon er mere, som jeg har tilfælles med tidligere vindere af prisen. For fire år siden var det Nikolaj Coster-Waldau, bedre kendt som Jamie Lannister i *Game of Thrones*, der modtog prisen. Det krævede ikke nogen nærmere analyse af, om der mon var noget fra mit arbejdsliv, der kunne sammenlignes med den her lange, ubarmhjertige kamp om magten, hvor vi bruger lang tid på at lære de mest oplagte kandidater at kende, hvorefter ingen af dem ender på tronen til sidst. Sådan har jeg i hvert fald fået beskrevet *Game of Thrones*.

Det minder jo på ingen måde om noget fra det virkelige liv.

Det gik dog også hurtigt op for mig, at der i hvert fald er en ting, der adskiller mig fra dem, der har modtaget prisen før mig: Michael Laudrup slog sine folder på græsset i Barcelona. Nikolaj Coster-Waldau slog igennem i Hollywood. Og så er der fysikeren Lene Vestergaard Hau, der har fået lyset til at bevæge sig tyve millioner gange langsommere end normalt. Selvom det næsten ikke kan blive mere dansk end at overtale selve lyset til at komme ned i gear, til være lidt mere afslappet og hyggeligt, så har hun i mange år haft hjemme på Harvard University.

Og så var der mig. Jeg er foreløbig endt i Bruxelles.

Nu må I ikke misforstå mig. Det er ikke, fordi jeg vil brokke mig over vejret – det regner ikke væsentligt mere i Bruxelles end i København. Eller, når Europa Parlamentet kan flyttes til Strasbourg, så kan Europa- Kommissionen vel flyttes til Los Angeles. Ikke at jeg som sådan vil være imod det, men umiddelbart kan jeg se et par oplagte problemer med det forslag.

Alligevel føles det næsten lidt forkert at acceptere prisen her, når jeg i virkeligheden ikke sådan rigtigt har været væk fra Danmark i de sidste fem år. Jeg har jo været en del af det samme danske demokrati, som jeg har arbejdet for i snart tredive år.

Jeg er bare rykket til en anden afdeling af vores demokrati. Den del der bringer os sammen på tværs af Europa, fordi vi i et fællesskab med over en halv milliard mennesker kan opnå meget mere, end vi kan alene.

Og her tænker jeg ikke på at forbyde krumme agurker. Den historie hører vist kun til i agurketiden. Og er i øvrigt skabt af danske embedsmænd. Nej, jeg tænker på at gøre noget ved klimaudfordringen, ved skattely og terrorisme. Og at sørge for at vi kan kontrollere de virksomheder, der efterhånden indsamler så meget data, at de kender svaret på ethvert spørgsmål: Hvad er meningen med livet? Hvor har jeg lagt mine nøgler? Hvorfor flyver fuglene sydpå? Og det største spørgsmål af alle – hvad skal det nytte?

Det betyder meget for mig at modtage den her pris – ikke kun på egne vegne, men på vegne af de mange danskere, der arbejder for os i Europa. Os, der lever det hårde liv i byen med verdens bedste pomfritter og chokolade, og skal få den her vigtige del af vores demokrati til at fungere.

Det er ikke altid lige til at spotte danskerne, når man går rundt i Bruxelles' gader. For vi skiller os jo ikke sådan rigtig ud, og accenten kan også være svær sådan lige at genkende.

Som dansker i udlandet er man nogle gange lidt som en sovende spion. Vi går ubemærket hen. Det er ikke til at sige, hvor vi kommer fra alene på den måde, som vi ser ud; der er ikke mange, der identificerer vores accent. Men så en dag, når vi kommer gående ned af gaden, så hører vi måske et "sådan er det jo" eller et "klap lige hesten". Og pludselig vågner vi op. Vi giver os til kende og møder vores meddanskere med åbne arme.

For vi har alle brug for et sted at kalde hjem. Et sted at komme fra – og et sted at kunne komme tilbage til. Vi har brug for at vide, at vi stadig hører til, uanset hvor længe vi har været væk. Og det har Danes Worldwide sørget for i over hundrede år.

Der er selvfølgelig meget, der har ændret sig siden 1919. Dengang var det for det første meget sværere at bevare forbindelsen til Danmark. Men det er sjovt at forestille sig, hvad grundlæggerne af organisationen ville tænke, hvis de pludseligt befandt sig hundrede år fremme i tiden og kunne se alle de muligheder, som vi har i dag.

De ville nok have en masse spørgsmål. De ville måske spørge, hvad skete der med flyvemaskinerne, der var i deres spæde start i 1919? Og vi ville svare, at flyvermaskiner allerede otte år senere kunne flyve på tværs af Atlanten – og at flyveturen hjem for mange danskere i udlandet nu ikke tager mere end et par timer, og at de tilmed kan lande i eget land, hvis ikke deres egen by.

Og de ville nok spørge, hvad der blev af den der nye trådløse form for kommunikation? Og vi ville svare, at man allerede årtiet senere kunne finde en radio i de fleste danske hjem. Og at vi i dag har de her små apparater i lommerne, som vi kan bruge til at ringe til børnebørnene på den anden side af jorden og se deres smilende ansigter. Og vi ville fortælle dem, at Danes Worldwide bruger netop de muligheder til at tilbyde sprogkurser til danske børn over hele verden.

Og så er der et andet spørgsmål, som jeg kunne forestille mig, at de ville stille: Hvad med den her nyligt erhvervede stemmeret for kvinder? Det kommer vel til at ændre en hel masse på ingen tid. Der kan vel ikke gå længe, før vi så også får en kvindelig statsminister i Danmark? Et årti måske eller højest to?

Og vi ville svare: hm nej – altså der gik lige 92 år. Det at sætte en kvinde i spidsen skulle vise sig at være vildere end at flyve og kommunikere trådløst.

For vores samfund forandrer sig ikke fra den ene dag til den anden. Og vores opfattelse af verden ændrer sig ikke bare, fordi vi udvikler nye og smarte teknologier.

Men over tid kan vi alligevel se, at noget ændrer sig.

Når vi ser på vores 800 år gamle flag, som det vajer svagt i vinden op med en blå sommerhimmel, så kan det måske virke som om, at Danmark altid har været, som det er nu.

Men hvis vi tænker lidt nærmere over det, så ved vi jo godt, at Kong Valdemars Danmark ikke var særligt meget som det Danmark, vi kender i dag. Der var ikke nogen Grundtvig eller protestantisme; ingen lighed og ingen velfærdsstat. Til gengæld har vores grønne eksporteventyr rødder langt tilbage i historien: helt tilbage til vikingetidens langskibe har vind- kraft hjulpet os med – lad os sige – at slå igennem i udlandet.

Kultur ændrer sig. Og det er en god ting. Det er grunden til, at Danmark verden over bliver set som et foregangsland. Fordi vi ved, at vores traditioner og værdier er vigtige – men at vi samtidigt må tilpasse dem til den verden, som vi lever i, i dag.

Vi ved for eksempel, at vores kærlighed til den danske natur og det ansvar, som vi føler over for vores fællesskab, kun betyder noget, hvis vi også omsætter de værdier til handling, hvis vi rent faktisk foretager de ændringer, som er nødvendige for at bremse klimaforandringer.

Men som udlandsdanskere kan forandring også få os til at frygte, at vi måske mister forbindelsen til Danmark – for dagens Danmark er ikke det samme, som det vi i sin tid forlod. Der kører nye serier i fjernsynet, der diskuteres nye politiske problemstillinger, og der er nye ord og udtryk, som de unge bruger på mærkelige måder – det sidste er dog ikke kun en udfordring for udenlandsdanskere.

Men vi bliver nødt til at bevare forbindelsen til Danmark, som det er i dag. Sådan så vi ikke sidder fast i fortiden, hvor vi udlever en form for danskhed, der ikke længere giver mening – som Miss Sophie, der holder middag for sine døde venner i 90-års-fødselsdagen. Og sådan så vi giver en levende kultur videre til vores børn – en kultur, der er ikke skal være som en antik porcelænsdukke, som man kun må se på og ikke må røre ved, men mere er som en æske med Lego, hvor vores børn kan sætte brikkerne sammen på en måde, der giver mening for dem. De forbindelser, som I er med til at bygge mellem Danmark og danskere i udlandet i Danes Worldwide, gør, at kulturen fortsætter med at være levende. Og det er den største gave, som nogen overhovedet kan give de danskere, der vælger at rejse ud i verden.

For over 100 år siden var bokseren Oscar Nielsen en af dem. Han forlod København for at slå igennem i USA. Oscar Nielsen blev kendt under et navn, der refererede til hans danske rødder. Det var ikke the Dynamic Dane eller the Dangerous Dane, men derimod the Durable Dane.

Det lyder måske umiddelbart lidt kedeligt. Men der er værre navne at gå under – jeg er i hvert fald selv blevet kaldt langt værre ting. Og efter at have brugt fem år i Bruxelles på at kæmpe for, at nogle af verdens største virksomheder behandler os forbrugere ordentligt, så har jeg indset, at det slet ikke er så dårligt det der med at være lidt udholdende og lidt ukuelig.

Og det er bestemt heller ikke en dårlig ting for et land.

Vi er ikke det største land i verden. Vi taler et sprog, som andre ikke forstår ret meget af. Men når vi ser på vores flag, og de 800 års historie, der ligger bag, så kan vi alligevel konstatere, at der er noget om det med the durable Danes.

Og i generationer har Danes Worldwide været en del af den udvikling. I har været med til at binde os sammen – I har skabt et fællesskab mellem danskerne her i Danmark og danskere, der er spredt over hele verden.

I har vist, at det at være dansker og det at være åben over for verden ikke behøver at være i modstrid med hinanden. Og beslutningen om at tillade dobbelt statsborgerskab er et tydeligt bevis på, at vi som samfund er enige med jer.

Og frem for alt, så har Danes Worldwide været med til at opbygge et stærkt, positivt, åbent land, hvor vi udnytter vores styrker og forskellighed, så vi også i fremtiden kan se med stolthed på et Dannebrogflag, der vajer i vinden.

Og det er er det, som jeg især – foruden den her fantastiske pris – er taknemmelig for og vil sige jer tak for.

Tak.”

Her kan du også se hende holde talen på video: <https://www.danes.dk/om-os/100aar/>